

Je li polazak u prvi razred stresan i što roditelj može učiniti da djetetu prvi susret sa školom ostane u lijepoj uspomeni?

Stres je stanje koje nastaje u svakoj situaciji koja uključuje značajniju životnu promjenu ili izazov, pa je za roditelje prvašića zapravo neizbjegjan. Stres treba ipak nastojati umanjiti, a to se može dobrom pripremom kako djeteta, tako i roditelja. Djetetu polazak u školu treba prikazati kao nešto pozitivno, uzbudljivo, kao izazov – i usto izražavati jasno vjerovanje da će dijete taj izazov uspješno svladati i usto se zabaviti. Ako se roditelj brine ili čak boji djetetovog polaska u školu, dijete će to sigurno osjetiti i usvojiti taj strah. Znači, kako je bitno kako se roditelji postave prema polasku u školu pred djetetom.

Što mogu očekivati roditelji djece čija djeca prije polaska u školu nisu usvojila osnove čitanja i pisanja? Mora li dijete znati čitati i pisati prije polaska u prvi razred?

Čitanje i pisanje se prema nastavnom planu i programu uči u prvom razredu, tako da dijete ne mora, i ne treba, znati čitati i pisati prije polaska u školu. Jedini razlog zašto se u mnogim školama pri testiranju za upis ispituje poznaje li dijete slova i čita li, jest informacija učiteljici koja djeca su naprednija u svojoj usvojenosti čitalačkih vještina. Djetetu koje zna čitati i pisati učenje slova i slovkanja neće biti zanimljivo kao djeci koja to još ne znaju, a iz učeničke dosade često proizlazi nemir ili, posebno u kasnijim razredima, ometanje nastave. Zato bi zapravo bilo bolje kad bi većina djece u školu polazila bez znanja čitanja i pisanja.

Koje dobre navike roditelj treba usaditi djetetu kako bi lakše podnijelo fazu prilagodbe prilikom polaska u prvi razred?

Roditelji bi dijete trebali pripremiti na polazak u školu ponajviše razgovorom na tu temu, prepričavanjem zabavnih anegdota iz svojih školskih dana, prenošenjem poruke da će u školi steći mnogo novih prijatelja i da je škola sveukupno jedno pozitivno mjesto u kojem ih čekaju zanimljive i zabavne stvari. Ako dijete ima starijeg brata ili sestru, i oni se mogu uključiti u takav razgovor. No, važno je pripremiti dijete i na preuzimanje odgovornosti, redovito pisanje zadaće i slično, pri čemu je jako bitno da roditelj pokazuje interes za djetetovu zadaću i zbivanja u školi. Djeca koja su imala obaveze i prije polaska u školu, poput recimo pospremanja svojih igračaka, bacanja smeća ili hranjenja kućnog ljubimca, lakše se i brže prilagode školskim obvezama. Naravno, ni u tome ne treba pretjerati – dijete ne smije biti preopterećeno obvezama, uvijek treba ostaviti i dovoljno vremena za igru.

Treba li roditelj svaki dan provjeriti što je bilo u školi i prolistati bilježnice svoga djeteta?

U nižim razredima, posebno prvom razredu, to je od iznimne važnosti. Kad roditelj svaki dan prelista bilježnice i posluša dijete dok mu priča što se radilo u školi, time pokazuje interes za dijete i školu, te daje do znanja da se obveze trebaju izvršavati, umjesto odgađati, a i dijete shvaća da neće moći roditelju sakriti ako ne napiše zadaću. Naravno, ni u tome ne treba pretjerivati – ispitivati dijete do najsitnijih detalja, iskazivati nezadovoljstvo učiteljicom ili zadanom zadaćom pred djetetom i slično, jer se time djetetu odašilje poruka da je škola nešto strašno.

Zlatni savjeti za roditelje prvašića

- Pripremite dijete na početak nastave čestim razgovorom o toj temi. Pričajte svom djetetu o svojim zabavnim dogodovštinama iz škole, recite mu da će u školi upoznati mnogo novih prijatelja i da će mu biti zabavno, a korisno je i prošetati do škole kako bi dijete vidjelo kako izgleda prostor u kojem će boraviti.
- Tijekom svih razgovora i kasnije početka nastave, budite staloženi i vedri, nemojte pokazivati da se vi možda pribjavate početka nastave i polaska djeteta u školu. Ako vaše dijete vidi naznake nelagode ili straha na vama, to će samo pojačati njegove strahove. Neka stekne dojam da je škola ugodno, zabavno i sigurno mjesto, a polazak u školu razlog za veselje cijele obitelji. Dobro je osmisliti i malu obiteljsku svečanost kako bi dijete vidjelo da je polazak u školu nešto za proslaviti, umjesto bojati se.
- Nemojte uspoređivati vaše dijete s drugom djecom. Nije potrebno da vaše dijete zna pisati, čitati i računati prije polaska u školu - sve će to učiti u prvom razredu. Također, nemojte imati pretjerana očekivanja od ocjena koje će vaše dijete dobivati u školi. Uloga škole nije samo obrazovna, već i odgojna, te uključuje i učenje nošenja s neuspjehom, razvijanje odgovornosti i socijalnih vještina, što je u konačnici važnije od samih ocjena.
- Ako vaše dijete pokazuje znakove prevelikog stresa (plakanje, odbijanje odlaska u školu, odbijanje da se odvoji od vas), osmislite s njim mali "ritual" koji ćete ponoviti svaki dan pri odlasku u školu i kad dočekate dijete ispred škole nakon nastave (recimo, pusa u dlan "za kasnije", nošenje najdraže igračke u školu ili vedri crtež koji su nacrtali roditelji za ohrabrenje...).
- Učitelji i stručni suradnici škole tu su da pomognu vašem djetetu. Ne libite se zatražiti pomoć i savjet ako je to potrebno.